

Sözə, bədii mətnlərə tarixin bütün dövrlərində ehtiyac olub. Söz – zamanın biləyindən yapışan, onun nəbzini yoxlayan bir təbib olub həmişə. Gərdisin əli hər yerdən üzüləndə, dünya qələmin gücünə, bədii sözə söykənib. Bunu zaman-zaman sınaqlardan keçən ədəbiyyatımız da təsdiqləyir. Təəssüf ki, yazılan gözəl əsərlərlə yanaşı, bu günün mənzərəsi fonunda yaşanan xaotik bir söz bumuna da şahid oluruq. Bu, əsl sözə qiymət verən oxucularda bir xəyal qırıqlığı yaradır. Ədəbi mühitdə yaşananlar, məsələn, yaşından, təcrübəsindən, istedadından asılı olmayaraq, romançılığa aludə olmağın bu gün bir dəb halını alması, nəticədə sözün urvatdan düşməsi ədəbiyyatsevərləri məyus edir. Belədə klassiklərimizin tarixin dolanbaclarından keçib gəlmiş əsərlərinə bir daha üz tutmağa dərin ehtiyac duyulur. Bu baxımdan, sənətkarlarımızın əsərlərindən nümunələr verməyi planlaşdırmışıq. Azərbaycan ədəbiyyatının görkəmli şairlərindən olan Bəxtiyar Vahabzadənin şeirləri ilə missiyamızı davam etdiririk.

Bir salama dəymədi

Bu gün mən səni gördüm,
Salam vermək istədim,
Üzünü yana tutdun.
Söylə, illərdən bəri
Qəlbimizin bir duyub
bir vurduğu illəri,
Axı nə tez unuttun?
Beş ildə gözümüzdən
axan o qanlı sellər,
Bir salama dəymədi?
Heç üzümə baxmadan
yanımdan necə keçdin?
Sən eşqin salamını
qorxuyamı deyişdin?
Yoxsa sən öz əhdinə,
ilqarına ağ oldun?
O qədər yaxın ikən,
bu qədər uzaq oldun.
Şirin gülüşlərimiz,
acı fəğanlarımız
Bir salama dəymədi?
Qayğılı anlarımız,
qayğısız anlarımız
Bir salama dəymədi?
Sən neylədin, bir düşün!
Yalnız indi anladım; ah,
sən daha mənimçün
Əlçatmaz bir çiçəksən,
Yaşanmış günlərimtək
geri dönməyəcəksən!...
Qop ey tufan, əs ey yell!
Xəzəl olum, tökülüm
Düz beş il ürəyimdə
Bəslədiyim məhəbbət,
bir salama dəymədi.
Bir günlük həsrətimə
dözə bilməyən gülüm,
Bəs nə oldu? Bu həsrət
bir salama dəymədi?
Getdin, dalınca baxdım,
can ayrıldı canımdan,
Sən necə etinasız
ötə bildin yanımdan?
Ah çəkdim, başım üstə
yarpaqlar əsdi, gülüm,
Sənin qəlbini əsmədi.
Arxana da baxmadın!
Niyə sənin yolunu
məhəbbətin kəsmədi?...
Qazancımız de, bümü?
Deyilməmiş o salam
əlvədamız oldumu?
Sən mənə zülm eylədin,
mənə zülm yaraşır.
Bir salama dəyməyən
eşqə ölüm yaraşır!

Əbədi mənzildə hamı - bir nəfər, Bir nəfər özü də hamı deyilmi?

Dünyanın

Baş çıxarmaq həm çətindir,
həm asan
İblisindən, mələyindən dünyanın.
Adəm satdı bir buğdaya cənnəti,
Tora düşdü kələyindən dünyanın.

Nə gözəldir, ürək geniş, söz açıq,
Yaşamadım bir sevdamı yarımçıq.
Əzab adlı dəyirmandan narın çıx,
Keçəcəksən ələyindən dünyanın.

Arzum üçün mələyən bir cüyürdüm,
O təpədən bu təpəyə yüyürdüm.
Niyə qorxum kafəmindən?
Nə gördüm
Beşiyindən, bələyindən dünyanın?

Ey Bəxtiyar, zaman ömrü əridər,
Ölümümüz axan vaxta borc ödər.
Arxasınca palaz kimi sürüdər
Bərk yapışsan ətəyindən dünyanın.

Deyilmi?...

Ömür başdan-başa, beşikdən-qəbrə
Həyatın sevinci, qəmi deyilmi?
Ölüm bir ömürlük iztirabların-
Ağrının, acının cəmi deyilmi?

Mənəvi dünyaya qalxıb ucalmaq
Qanadlı duyğuya qismətdir ancaq.
Beləysə, ömürdən,
gündən kam almaq
Hər kəsin arzusu, kamı deyilmi?

Keçir məqamlar da gündə yüz əldən
Hansı gizli əldir pozan, düzəldən.
Sənin güvəndiyin dünya əzəldən
Əkilən, biçilən zəmi deyilmi?

Ayaqlar altında yer oldu tapdaq,
Sirrini, məğzini bilmədik ancaq.
Tapdaq etdiyimiz bu qara torpaq
Əbədi mənzilin damı deyilmi?

Damızız üstündə gəzər, hey gəzər,
Hərə ürəyincə bir mənzil bəzər.
Torpağı sormaqla etmədik həzər,
Bu da ağılınızın kəmi deyilmi?

Ötəri mənzildə qədər hökm edər,
Kimimiz bal içər, kimimiz zəhər:
Əbədi mənzildə hamı - bir nəfər,
Bir nəfər özü də hamı deyilmi?

Təklif

Xəyal gah dağdadır, gah da aranda
Gah göyə yüksəlir, gah enir insan.
Otaqda 1 saat tək oturanda,
100 ilin dərdiylə yüklənir insan.

Elə bil divarlar gəlir üstünə
Qulağın səslənir, qəlbini döyünür.
Alışb yanırsan sən öz tüstünə,
Nidalar gözündə suala dönür.

İnsanı tez yorar düşüncələr də,
Verib nəfəsini dərd udar insan.
Özündən başqası olmayan yerdə,
İnsan olduğunu unudar insan...

Bir günəş bəs edər, pərişan olma,
Sənin yüz kür qədər göz yaşın olsa.
Mən dərd hücum etsə, könül, sıxılma,
Bir nəfər dərd bilən sirdaşın olsa.

Dünyaya gəlmədik biz əbəş yerə,
İnsanıq insan da bizə gərəkdir.
Bağataq qımına çəkilənlərə
Ürək nə gərəkdir, dil nə gərəkdir.

Çay çaya qovuşmaz sular daşmasa,
Ulduzun ulduzla ünsiyyəti var.
Göydə buludlar da qoşalaşmasa
Nə ildırım çaxar nə yağış yağar.

Yol tapa bilərmisəz ürəklərə,
Mizrab asta-asta telə dəyməsə?
Çıxarın qönçədən tək bir cə kərə,
Bülbülün nəfəsi gülə dəyməsə?

Öz el-obasını tərk etdiyindən
Tək-tənha dolanır bayquş bu gün də.
Kolların dibində tək bitdiyindən,
Boynu bükük olur bənövşənin də.

Od vurmasa qabda su daşa bilməz,
Quş da tək qanadla dağ-əşə bilməz.
Kösöyün ikisi çöldə də yanar,
Biri ocaqda da alışı bilməz.

Qəlbimdə min sözüüm,
min söhbətim var,
Mən deyim, siz deyən,
dil yorulmasın.
Yığılm, yığılm başıma dostlar,
Mənim bir günüm də sizsiz olmasın.

Dostların qəlbidir yurdum,
məskənim,
Ürəkdə bir nisgil gərək olmasın.
Sağlığım bir yana, a dostlar, mənim;
Soyuq məzarım da heç tək olmasın

Yaman darıxmışam...

Yaman darıxmışam səninçün,
yaman!
Mən əsir düşmüşəm öz istəyimə.
Nifrəti gizlətmək asandan asan
Sevgini gizlətmək çətinmiş, demə!

Haraylar yüksəlir könüldən yenə,
Bu necə haraydı, bu necə haydı?
Öhdəmdən gələrdim... Gözüm üzünə
Qulağım səsinə darıxmasaydı...

Yaman darıxmışam... Bu nədir yenə
Ağlın sağa baxır, ürəyim sola.
Ürəyim dönübüdür göy göyərçinə
Qonub sən gedəli sən gələn yola.

Yaman darıxmışam... Hər axşamçağı
Arzumu günəşin telinə sardım.
Mənimlə olsaydı, mən darıxmağı
Zamana ən uzun ölçü sanardım...

Yuxuma gəlmişdin... Qısıldıq küncə
Danışdıq... Yel əsdi...
Dağıldı dərd-qəm.
Kölgəyə dönmüşdüm, səni görüncə
Sənin işığında yox oldu kölgəm...

Allah

(“Fəryad” pyesindən)

İdraka yol açmış gecədən
gündüzə ALLAH!
Güldürməsən öz könünü
gülməz üzə ALLAH!
Dünyaya şəfəqlər kimi
tanrım səpələnmiş.
Qəlbini gözü yanmazsa
görünməz gözə ALLAH!

ALLAH bilirik cismi deyil,
bəs nədir ALLAH?
Ən yüksək haqda olan
haqiqətdir ALLAH!
Dondunsa təkamülə
gözəllik qabağında.
Dərk et, bu təəccübdə,
bu heyratdadır ALLAH.

Bildik, bilirik gizlidir
insandakı qüdrət.
Hər kəs onu fəhm etməsə
acizdir o əlbət.
İnsanın əzəl borcudur
insanlığa hörmət.
İnsanlığa hörmətdə,
ləyaqətdədir ALLAH!

Fitrətdə yatır sözdə sözün
öz yükü fikrin.
Seçmiş, seçəcək daima
tükədən tükü fikrim.
Mən bir ağacam yarpağı
sözlər kökü fikrim.
Sözlərdə deyil sözlərdəki
hikmətdədir ALLAH!

İnsan! Təpədən-dırnağa
sən arzu-diləksən.
Nəfsində doyumsuz,
fəqət eşqində mələksən.
Zülmün üzünə haqq deyilən
şilləni çək sən.
Şillən də möhürlənmiş
o qeyrətdir ALLAH!

Cahil enər alçaqlığa öz
qəddini yeməz.
Vicdandan əgər dönsədə,
öz xeyrindən dönməz.
Zülmətdə, cəhalətdə,
ədavətdə görünməz.
İlqarda, sədaqətdə,
məhəbbətdədir ALLAH!

Ağıl başqa, ürək başqa

Bir-birinə bənzasə də,
Yel başqadır, külək başqa.
Ətri də xoş, rəngi də xoş
Gül başqadır, çiçək başqa.

Hər diki yoxuş bilmə, gəl,
Hər meyi meyxos bilmə, gəl.
Hər ucanı quş bilmə, gəl
Quş başqadır, bəcək başqa.

Hər dərdinə orta q mənəm,
Hər ağrını tən bölənəm,
Sən çəkənsən, mən gələnəm
Gəmi başqa, yedək başqa.

Haqqın yolu-öz yolumdur,
Əyilməyən düz yolumdur,
Xeyirlə şəh sağ-solumdur
Şeytan başqa, mələk başqa.

Bir diləyə mən calandım,
Gah qazandım, gah talandım,
Ömrüm boyu haçalandım
Ağıl başqa, ürək başqa.

Dilək oldu mənim adım,
Pərvazlandı qol-qanadım,
Çatmadı səbrim, inadım
Əməl başqa, dilək başqa.